

KIRJEITÄ

SPENCER, N. Y.

Terve kaikki Toverittaren lukijat. Ei ole näkynyt mitään kuulamista Toverittaren palstoilla täältä Spenceristä vaikka lehteä tänne tulee suuri tukko. Farmarilla ei tahdo olla sellaista aikaa että lehteen kirjoittelsi.

Paikkakunnallamme on osasto toimesta, jossa on 30 jäsentä. Näitten kesken ei ole mitään yhteispyrintöjä. Joitakin kuuluu osastoon nimellisesti. Näyttää siltä kun naiset olisivat kipeästi kehityksen tarpeessa. Olen asunut paikkakunnalla toista vuotta ja tullut huomaamaan että enemmistön suurin tyydytys on toistensa parjaaminen ja huolehtiminen toisen asioista. Nyt olisi jo aika teillekin oppia jotain parempaa. Voisitte lukea jotain toisten naisten toimista. Tämä on melkein suomalainen maakylä vaan suuri osa ei kuulu mihinkään. Uskonkappaleita on monta, joihin aina kuuluu jokunen kymmen. Täällä kun asutaan niin hajallaan jonka vuoksi on valkea saada mitään suurempaa aikaa. Osasto on ollut oman talon ostohommissa, vaan en ole kuullut, joko kauppa on valmis. Sittenhän se toimintakin alkaa käydä paremmin kun ei tarvitse mennä talosta toiseen kokouksia pitämään vaan saa kokousta omalle talolle. Emmekö me naisetkin ala hommata jotain sen talon rakennuksessa kun ei meistä näytä olevan muuhunkaan. Lisu.

NORWOOD, MASS.

Työttömyyttä on täälläkin paikkakunnalla ollut varsin runsaasti. että kauppalamme lehtipahanekin sen jo tunnusti, vaikka ei siinä mainittuun kysymykseen juuri huomiota kiinnitetä. Mutta sanottiin siinä sen verran, että viime syystalven aikana oli kauppalamme eteläpään asukkaista 90 pros. työttömänä. Mutta mistä se johtuu ja mitkä ovat sen seuraukset ei sanallakaan kajottu, paitsi ne ovat ulkomalaisia ikään kuin se olisi jonkunlainen puolustus nykyiselle järjestelmälle. Tämän huutavan epäkohdan ovat työlläiset hiljaisina kärsineet, koska ei mitään huomattavaa ole kuulunut sen korjaamiseksi. Työnantajat ovat kyllä olleet selvillä tilanteesta ja toimineet väsymättä, ei työttö-

Naispalvelijain asema Canadassa

(jatkoa toisella sivulla)

leen jotakin sellaista tointa ja työtä, jossa edes saa jonkun verran vapaa aikaa, eikä tarvitse jokaisena viikon päivänä tehdä työtä, kuten palveluspaikoissa on laita. Suuri osa perhepalvelijoista siirtyy tehdaslaitoksiin, osastokauppoihin ja useat joutuvat naimisiin ja siten lakkaavat olevasta varsinaisista palvelijoina. Mutta Canadan suurissa kaupungeissa, kuten Montrealissa, Torontossa, Vancouverissa, Winnipegissä ja Quebecissa tavataan paljon tyttöjä, jotka ovat perhepalvelijoista siirtyneet prostitutioiden uhreiksi, myymään itseään enimmäin tarjoavalle ja sillä tavalla elättämään itseään.

Jos perhepalvelijain olot olisivat edes jossain määrin siedettävät, niin varmaankaan ei tarvitsisi puhua ja huutaa niiden puutteesta, mutta eihän olekaan tarkoitus se, vaan tarkoitus on saada yhä useammat työt tulemaan tänne ja kurjistamaan perhepalvelijoiden asemaa entisestäänkin. Vielä nykyisetkin palkat ovat perhepalvelijoita tarvitsevalle mielestä liian suuret ja siksi palvelijoita olisikin saatava tänne mahdollisimman paljon, kilpailemaan työpalkan saannista jossa tapauksessa olisi edullinen tilaisuus painaa palkat vieläkin alemmaksi. Siinä se

myyden poistamiseksi, vaan tehdäkseen vielä työssä olevien elämisen entistäkin ahtaammaksi, alentamalla palkat melkein olemattomiin. Hyvinpä ovat tässä työssään onnistuneetkin, sillä työllisten rintama on täydellisesti hajalla, jos työllisten rintamasta voi täällä lainkaan puhua. Toivottavasti jokunen osa työlläisistäkin on alkanut huomaamaan olevat olot ja mikä tehtävä meitä odottaa.

Nyt kesän tullen on työnantajille avautunut tilaisuuksia hyötyä toisten työn tuloksista, koska alkaa uusia työmaita hiljalleen avautua. Niinpä suomalaisistakin alkaa olla suurin osa jonkunlaisissa ansiotöissä. Mutta se ei vielä todista sitä että työvoimansa myynti olisi lähessään tyydyttävää, eikä voi tulla-kaan nykyisen järjestelmän vallitessa.

Osaston naiset häärivät ja hyöri-vät myyjäisten touhussa sillä ne ovat aivan lähellä. Kesäkuun 3 p:nä olemme päättäneet ne pitää. Olen kuullut muutamien toverien kuiskivan, että eivät ne naiset mitään aikaan saa muuta kuin kahvia juovat ja turhanpäiväisiä löpöttelevät ja muuta sen tapaista. Tulkaapas nyt katsomaan 3 p., niin näette omin silmin, mitä olemme saaneet aikaan.

Haalilta kentälle. Koska kesäkin on jo tullut niin luonnollisesti mekin jätämme haalin ja muutamme huvittelemaan ja kisailemaan raittiseen luonnon valmistamaan näntien slimekseen. Tietenkin alkukesästä vietämme kenttäjuhlia osuuskunnan farmilla ja kuumilla ilmoilla mennään uuden järven rantaan arkipäiväiset tomut pois viruttelemaan.

Ne ompeluseuran kenttäjuhlakin ovat lähitulevaisuudessa, nimittäin 25 p. kesäkuuta. Painakaapas tämä visusti mieleenne ja alkakaa ruveta järkellemään, kuinka parhaiten onnistuisimme aineellisesti ja henkisen ohjelman puolesta. Tämä kuuluu kaikille osaston naispuolisille jäsenille. Loput, mitä känklimme kutluu, avustavat tietenkin aineellisesti.

Olen kuullut kukskeita, että täällä meidän pienessä kylässä olisi jonkinlaista kuumetta. Kyllä kai se tottakin lienee, koska neljä perhettä on jo joutunut tulsujansa panttaamaan luonnollisesti rahaa vastaan. Tämän kuumeen kuulemma saa paraneamaan käväsemällä vanhassa maassa. Nämä, jotka nyt aikovat tehdä sen reissun, ovat kaikki osastomme jäseniä, toiset ottaneet osaa oikein innolla osastotoimintaan, joten toivotamme heille onnellista matkaa ja tervetuloa takaisinkin riveihimme.

Lopuksi vielä pieni kehohitus meidän kylän tyttärille. Älkää vain unohtako tilata Toverittaria iltauhviksenne. Jos ei Maiju muista teiltä kysystä, niin antakaa tilauksenne itse Maijun kouraan, niin jo lähti tul-

on syy, joka porvarilehdistön ja kakkemiset porvarilliset yhdistykset panee huutamaan tyttöjen puutetta. Järjestymisen perhepalvelijain keskuudessa on Canadassa vielä niin kehoa, että sitäkin tietä ei voida parannuksia saada aikaan. Joissakin kaupungeissa on tosin jonkinlaisia palvelijain yhdistyksiä, mutta valitettavasti niin pienellä jäsenmäärällä, että on oikeastaan tarpeeton puhuaakaan siitä. Ei millään alalla tuskin olekaan niin huutavaa puutetta tehokkaan järjestämistyön aloittamisesta kuin juuri sillä alalla, mutta valitettavasti siihen ei kiinnitetä tarpeeksi suurta huomiota, niin tärkeää kun se kaikessa tapauksessa olisikin. Jos palvelijat saataisiin järjestettyä, jos heidät saataisiin tuntemaan todellinen asemansa, niin varmaan on, että heidän olosuhteissaan ja asemassaan voitaisiin saada tuntuva korjaus aikaan.

la kaputtelemaan Toveritar floksen-ne. Kesäinen tervehdys koko laajan lehtemme lukijakunnalle. A. H.

GARDNER MASS.

Worcesterin toverit vierailivat Casinossa huhtikuun 29 päivänä kapaleella "Harha-askeleita. Esitys oli sujuvaa ja hyvää, josta ansaitsee lausua kiitokset. Valtajoilla esittivät vielä muutamakin ohjelmaa.

Tag Day-keräys Venäjän nälänhä-täisten hyväksi lauantaista 29 päivänä huhtikuuta tuotti \$ 135.74.

Vappua juhittiin touk. 1 päivänä, joka muodostui suureksi kansainväliseksi köyhälistön juhlaiksi. Alussa orkesterin säestyksellä laulettiin kansainvälinen, senjälkeen oli puheita Nettuan kielellä. Suomenkielellä puhui toveri Sulkanen, Lauhkuoro lauloi kolme laulua, sitten vielä englanninkielellä puhui toveri Martti Hendrickson. Ohjelman lopuksi lauloi vielä kööri. S. S. Järjestön juh-lamerkkiä myytiin paljon yli kaksisataa. Ollis vielä mennyt enempiinkin, vaan loppuivat kesken, jotenka voi lausua että Vapun viettoimme onnistu hyvin, kuten se jo edeltäpäin arvattiinkin.

Osastomme kentälle sitä tietysti mennään töihin joka lauantaia ilta-päivä myös sunnuntai aamuna varhain ja ollaan koko päivän kaikki jotka suinkin pääsevät. Paikka sijaitsee Westminsterin ja Gardnerin rajalla, joten nuoret saavat joka lauantaia pyörähdellä. Tanssilava tulee 60 jalkaa pitkä ja 40 jalkaa leveä.

Ida Oja.

MONESSEN, PA.

Ennen on jo mainittu, että meidän naisjaoston jäsenet kuuluvat kirjeenvaihtajiksi Toverittarelle kukin vuoroviikollaan, ja kun minä tulin valituksi numero viidenneksi, niin koetan nyt täyttää velvollisuuteni kynnä mukaan. Huutomme on: "Kaikki naiset mukaan luokkataisteluun". Järjestetään se mahtavaksi järjestyneitten työlläisten jättäisvoimaksi. Yksilönä emme paljonkaan aikaansaa vain kun kaikki siihen toimintaan niin voitto meillä on. Uskonpa että kaikki menee eteenpäin.

Täällä oli seurojen väliset juoksu-kilpailut 6 p. t. k. Ohion, Ala-Michigan ja Pennsylvanian valtioista. Mutta osaa ottivat ainoastaan Glassport ja Monessen, joista palkinnot jakautuivat seuraaville henkilöille: I palk. Einar Anderson, Monessen. II palk. Onni Leid, Glassport. III palk. Kusti Kolström, Monessen. IV palk. Yrjö Kauppila, Glassport. Saman päivän illalla oli voimistelijain toimeenpanemat ilmat, jossa meidän voimistelijat esittivät reippaita liikkeitään. Sunnuntaina 7 p. t. k. oli meillä lasten ilmat, pyhäkoulun lopettajaiset, jonka jätin yleisön arvosteltavaksi, siksi että itse olin lasten mukana. Mainitsenpa, että haaliin oli kertynyt yleisöä riittävästi.

Milja Helkkilä.

ASHTABULA, OHIO.

Yritän täyttää velvollisuuteni, Toverittaren kirjeenvaihtajana, johon tulin valituksi osaston kokouksessa paikkakunnalla poismuuttaneen toveritar Johnsonin tilalle. Täältä harvoin näkee kirjoituksia Toverittaren palstoilla, en tiedä missä syy sitten lienee? Olemmeko me Ashtabulan naiset todellakin niin mitättömiä, ettemme pysty pienintäkään uutista lähettämään omaan lehteeemme?

Vappujuhlat pidettiin S. S. Järjestön ja I. W. W. branchin kanssa yhdessä. Osanotto ei ollut oikeenkaan runsas. Ohjelma oli monipuolista. Ensimmäinen soitto oli "Kansainvälisen" yleisön yhtyessä laulaamaan mukaan. Puheita oli useampikin paikallisilta tovereilta, toveri W. Finberg Warrenista ollen varsinainen juhlapuhujana. Sitten oli runoja sekä lauluja ja soittoa useammanlaista, lopuksi esitettiin yksinäytöksinen kappale.

Naiset lukurenkaisiin. Meillä on ollut viireillä perustaa tänne meidän osaston keskuuteen naisjaosto, jonka kuitenkin katsolimme tarpeettomaksi, kun meillä on täällä puhujarenkaita useampia, niin päättimme naisetkin ruveta suurilukuisemmin ottamaan osaa siihen työhön.

Ihanneliitto on myöskin toiminut kokonaisen pitkän talven, vaikka ei ole näkynyt yhtään uutista Toverittaren palstoilla. Lapset ovat kylläkin valinneet keskuudestaan kirjeenvaihtajan vaan hän on varmaankin lyönyt laimintehtävänsä. Olen kuullut että Ihanneliiton lapset panevat toimeen ilmatat toukokuun 28 päivänä. Siellä tulee olemaan monipuolinen ohjelma nimittäin puhe, runoja, laulua, soittoa, kertomuksia, voimistelua, tanssia ja näytöskappale "Onnen tie".

Olemme toimineet Sos. puolueesta eroamisen jälkeen Harborin Työv. Yhdistyksen talolla "Torpalla". Vaan nyt ovat "vallankumoukselliset" I. W. W. läiset kieltäneet osastoltamme haalin, edes vuokra vastaan, joten täydymme toiv. Lepistönkin puhetilaisuuden järjestää porvarien haalille, vaikka osastomme jäsenistö on ollut rakentamassa kahtakin työväen haalia tänne Ashtabulaan. Nyt kuitenkin näitä haaleja kontrolloiva enemmistö on painunut siksi "si-leälle" tielle, että pelkäsivät jo haalia antaa vallankumous-oppoja selostavalle työväen puhujalle, puhumattakaan että tulisivat häntä kuulemaan, joten täytyy huudahtaa; että pysähtykää ja ajatelkaa mistä johtuu tuo pelkonne todellisia työväenliikkeen taistellijoita kohtaan.

Kirjeenvaihtaja.

WARREN OHIO.

Kuulumisia täältä tuomionalaisten toiminnasta. Aina sitä täälläkin vaan mennään pilkkuhiljaa eteenpäin vaikka olemmekin taas potkitut pois taloitamme, jossa olemme tottuneet toimimaan. Siitä huolimatta toimintamme on ollut vilkasta.

Naisjaoston kokouksessa huhtik. 27 päivänä keskusteltiin seuraavista asioista. Luettiin jaoston säännöt, jotka muutokset hyväksyttiin. Jaoston sääntömääräiset kokoukset päätettiin pitää kaksi kertaa kuukaudessa, joka toinen ja neljäs torstai. Joukkokokouksia tullaan järjestämään alka ajoittain. Joukkokokous tullaan pitämään lähitulevaisuudessa. Myöskin keskusteltiin millä tavalla ruvettaisiin hankkimaan varoja ja että voisimme tilata Toveritarta sellaisille henkilöille, jotka olisivat halukkaita lukemaan vaan nykyisen työttömyyden vuoksi eivät voi itse kustantaa. Päätimme ruveta keräämään kalvit sekä leivokset emänniltä ja sillä tavalla laittaa maukas ravintola, josta tulleet varat käytetään ylläolevaan tarkoitukseen. — Emännät, muistakaa pyöräyttää pulla ja tuoda kokoukseen.

Työlläisten juhlaa — vappua vietettiin kansainvälisenä juhlanä huhtik. 30 p. Woodman haalilla. Juhlat onnistuivatkin mainiosti. Yleisöä oli avara haali ääriään myöten täynnä. Soittokunta soittaa kajahutteli muutamia kappaleita. Kaikki muu ohjelma suoritettiin englannin kielellä.

Punaisen kuukauden armeija joukka muodostavat kolme toimikuntaa, nimittäin naisjaosto, kirjallisuustoimikunta ja agitatoritoimikunta, päättivät tehdä oikein jättäisryntäyksen kirjallisuuden ja lehtien levityksessä. Ryntäystä kestävä kuusi viikkoa, nimittäin alkupuolelle kesäkuuta. Armeija myös pitää komeat päättäjäisjuhlat jossa tullaan suorittamaan arvokasta ohjelmaa. Tuomennapana lähemmin ilmoitetaan.

Karjaian työosuuskunta on myöskin vilkkaassa toiminnassa. Kokoukset pidetään säännöllisesti kaksi kertaa kuussa, toinen ja neljäs sunnuntai, kello kolme iltaapäivällä 11½ Main st. Kaikki joilla on halua ja